

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih : 26 Ocak 2024
Sayı : 3480**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA****8936**

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. **22.01.2024**

Gizem Özcan**Muğla Milletvekili**

Birleşmiş Milletler Tarım ve Gıda Örgütü (FAO) verilerine göre; dünya üzerinde 2021 yılında yaklaşık 8,7 milyon hektar alanda turunçgil üretimi yapılmıştır. Dünyada turunçgil üretim alanlarının %45'ini portakal, %36'sını mandalina, %15'ini limon ve %4'ünü greylort oluşturmaktadır. 2021 yılında Türkiye'de 166 bin ha alanda turunçgil üretimi gerçekleştirmiştir. Türkiye'de 2021 yılında 5.3 milyon ton, 2022 yılında 4.7 milyon ton, 2023 yılında 7.8 milyon ton üretim gerçekleştirilmiştir.

Dünyada 2022/23 pazarlama yılında 11,4 milyon ton turunçgil ihracatı yapılmıştır. İhracatta en yüksek paya %40 ile portakal sahip iken, portakalı %33 ile mandalina, %22 ile limon ve %5 ile greylort takip etmiştir. Türkiye 2021 yılında 1.9 milyon ton, 2022 yılında 1.9 milyon ton, 2023 yılında 1.4 milyon ton turunçgil ihracatı yapmıştır. Türkiye turunçgil ihracatında Rusya, Irak, Ukrayna, Romanya ve Polonya'nın önde gelen ülkeler olduğu görülmektedir

Dünyada 2022/23 pazarlama yılında 10 milyon ton civarında turunçgil ithalatı gerçekleşmiştir. Bu ithalatın %42'si portakal, %30'u mandalina, %23'ü limon ve %6'sı greylort aittir. Türkiye 2021 yılında 86 bin ton, 2022 yılında 104 bin ton 2023 yılında 90 bin ton turunçgil ithalatı yapmıştır. Türkiye'nin turunçgil ithalatında en önemli ithalatçı KKTC olurken, Romanya ve Güney Afrika'nın sırasıyla limon ve greylort ithalatında önemi artmaktadır.

Muğla ilimiz portakal üretiminin %16'sını, limon üretiminin %8'ini, greylort üretiminin %3'ünü gerçekleştiren önemli bir turunçgil üreticisidir. Özellikle Dalaman Ortaca Köyceğiz ilçelerinde turunçgil üretimi çiftçilerin önemli bir gelir kaynağıdır.

2023 yılında üretici portakal, mandalina ve greylortu maliyetinin altında satmak zorunda kalmıştır. Limon ise üreticinin elinde kalmıştır. Tüccarların limonu "bari ağacını yükünden kurtarayım" diyerek üreticisinden ücretsiz almaya çalıştığı bölgede konuşulmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1)Narenciye üretimi artarken, narenciye ihracatımız düşmektedir. İhracatı arttırmak hususunda Bakanlığınızın Ticaret Bakanlığı ile ortak yürüttüğü bir çalışma var mıdır?**
- 2)2022 ve 2023 yıllarında ihraç edilen ancak kontroller sırasında limit üstü pestisit tespit edilmesi nedeniyle iade edilen narenciye miktarı nedir? Bu iadelerin ülkelere göre dağılımı nedir?**
- 3)Ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik kriz koşullarında, başta enflasyon ve kurun yüksekliği, girdi fiyatlarını (gübre ilaç, mazot vs.) çok arttırmıştır. Çiftçinin içinde bulunduğu ekonomik darboğaza karşı, yeni bir destekleme çalışmanız var mıdır?**
- 4)Daha önce Tarım ve Kredi Kooperatiflerinin salçalık domates için yaptığı destekleme alımına benzer biçimde, elde kalan limon üretimi için bir destekleme alımı veya farklı bir destekleme çalışmanız var mıdır?**